

Betreft: Commissie Water en Ruimte & Gezond Water

Onderwerp: Water en Bodem Sturend

Behandeling: schriftelijk door gebrek aan tijd tijdens vergadering dd. 24 april 2024

Aanleiding:

Het was de bedoeling in de Commissievergadering een presentatie te houden, waarna de fracties in de gelegenheid gesteld zouden worden hun visie kenbaar te maken. Omdat behandeling door tijdgebrek niet kan plaatsvinden en in de plancycclus dit onderwerp geen vertraging mag hebben, zijn de fracties verzocht schriftelijk hun visie kenbaar te maken.

Visie Water Natuurlijk

Hoofdpijn van denken

Water Natuurlijk is blij dat van overheidswege het principe Water en Bodem Sturend leidend is gemaakt. Het geeft een goed handvat om het beleid constructief en daadkrachtig te formuleren en uit te voeren. Zo kan een duurzame waterbalans bereikt worden, die beleidsmatig afgestemd is op klimaatverandering. En dat is extra belangrijk omdat het hier een veelomvattende taakstelling betreft die van het grootste belang is.

Het is daarbij nodig om een gestructureerde, overzichtelijke aanpak te hebben. Dat is goed voor de concrete waterschap activiteiten. Maar het is ook goed voor de bewustwording en medewerking van alle maatschappelijke partners. De benodigde wijzigingen in beleid vereisen immers veelal een participatieve aanpak.

Wij kunnen ons grotendeels vinden in het resumé in de presentatie (sheet 20) die rondgestuurd is.

Te weten:

- Het bodem- en watersysteem moet leidend zijn bij ruimtelijke afwegingen
- We streven ernaar het water- en bodemsysteem zo natuurlijk mogelijk te laten functioneren
- We maken onderscheid tussen ruggen, flanken, beekdalen en polders, met ieder hun eigen principes en ontwikkelrichtingen, maar wel in onderlinge samenhang.

Graag zien wij nog toegevoegd;

- We zien het waterschap als partij die niet alleen vanuit haar directe verantwoordelijkheid op dit terrein opereert, maar ook als de aanjager van processen, waar allerlei andere partijen ook een formele dan wel informele rol in spelen. Een activistische houding, waarbij voor de bevolking, de overheden en het bedrijfsleven van West- en Midden Brabant duidelijk is en wordt dat behoud van een gezond bodem en watersysteem van levensbelang is voor iedereen.

Een concrete, duidelijke aanpak

Wij zijn groot voorstander van de indeling in de 4 genoemde gebieden. We stellen voor hierbij grotendeels het ambitieuze beleid te volgen dat door Waterschap 'De Dommel' vormgegeven is in haar 'Nota handelingsperspectieven watertransitie'. Zo krijgen we een vliegende start voor een complex onderwerp.

Deze aanpak ziet er als volgt uit:

- We stellen 4 hydrologisch verschillende gebieden vast, die qua aard en behoefte verschillend zijn. Zo kunnen we gedifferentieerd beleid maken.
- We stellen per gebied vast wat er nodig is en wat we er mee/aan willen doen, ook gebruikmakend van het al lopend GGA/BPLG-proces.
- Daarna kijken we hoe we dat in de samenleving kunnen organiseren. Dit draagvlak en medewerking verkrijgen geldt voor alle gebieden waarbij wel verschillen zijn in wat van de ingezetenen gevraagd wordt.
- We stemmen de voorgestelde indeling en aanpak af met de Provincie daar ruimtelijke ordening en herindeling noodzakelijk is.
- Tenslotte wordt er een plan gemaakt per gebied en worden concrete maatregelen benoemd.

Uit deze nota kunnen we als uitgangspunten voor het vrij afwaterend gebied het volgende overnemen:

Hoge koppen: waar moeten we naar toe?

- al het water infiltreert
- onttrekkingen zijn niet meer vanzelfsprekend, staan ter discussie en worden heroverwogen. Dit geldt voor alle onttrekkingen, dus niet alleen die vallen onder verantwoordelijkheid van het waterschap
- wat schoon is moet schoon blijven

Flanken: we willen de aan- en afvoer in balans brengen bij een hoger grondwaterpeil

- stijgende grondwaterpeilen
- minder beregening nodig

Beekdalen: waar willen we naar toe?

- voldoende ruimte om pieken op te vangen
- een beekdal dat niet verdrogend werkt voor de omgeving

Voor wat betreft het peilgestuurd gebied denken wij aan de volgende uitgangspunten:

Polders: waar willen we naar toe?

- voorkomen bodemdaling en methaanuitstoot
- ruimte voor inrichting natuurgebieden
- Beperkte inlaat van 'vreemd' water
- Waterhuishouding in balans

Hoe gaan we daarbij om met de samenleving?

Het waterschap is maar ten dele zelfstandig bevoegd om maatregelen te nemen. Voor veel zaken is medewerking van andere partijen nodig. Hierbij te denken aan: Industriële

bedrijven, agrarische sector en publieke partijen als de Provincie, gemeenten. Daarnaast zijn de drinkwaterbedrijven een belangrijke partij en speelt draagvlak bij de burgers een grote rol.

Om in dit complexe veld dingen te bereiken gelden allereerst een paar algemene principes: Hoe ga je met de mensen om, hoe zorg je ervoor dat het voorspelbaar is voor de buitenwereld, hoe beïnvloed je omgevingen enzovoort.

Vervolgens staan verschillende instrumenten ter beschikking, zowel voor bedrijven als voor burgers, zoals:

Adviseren, subsidies verstrekken, instrumenten ter beschikking stellen, innovaties stimuleren, bedrijven tijd te geven om de bedrijfsvoering aan te passen etc.

Daarbij wordt met vernieuwende trajecten getracht gedeeltelijke financiering uit beschikbare fondsen te verkrijgen.

Maar aanpassingsgedrag wordt niet alleen bereikt door belonen; ook door de regelgeving te versterken. Bijvoorbeeld door vergunningstelsels aan te passen.

Op deze wijze kun je voor alle 4 gebieden een passend beleid inrichten. Ook hier kunnen we dankbaar gebruik maken van het beleid en de ervaring van ons collega-waterschap 'De Dommel'.

Conclusie en aanbeveling

In onze ogen is het van belang dat de volgende stappen gezet worden;

- Welke onderverdeling in hydrologisch getypeerde gebieden is het meest zinvol en praktisch voor Brabantse Delta? Stel deze gebieden vast in het AB.
- Stel in het AB de basisuitgangspunten per gebied vast
- Werk deze uitgangspunten uit in concrete maatregelen. Integreer dit actieprogramma met de KRW-inspanningen. Dit zowel in technisch opzicht als in bijbehorend sociaaleconomisch beleid. (Omschakeling bedrijfsvoering ed.)
- Maak een overall-programma van aanpak binnen een half jaar. Bijvoorbeeld een drie-jaren plan, zodat alle inspanningen ook bijdragen aan het behalen van de KRW doelstellingen.
- Maak hiervoor de middelen vrij in de voorliggende kadernota.
- Begin, in afwachting van een overall-aanpak, zo spoedig mogelijk met een aantal maatregelen waarvan nu al duidelijk is dat die op korte termijn nodig zijn. Neem hiervoor geld op in de voorliggende kadernota.

April 2024

Fractie Water Natuurlijk

Ron Dujardin

Kees de Jong

Gert Logt

Joep Rooijmans